

SOVAK
ROČNÍK 32 • ČÍSLO 1 • 2023

OBSAH

Radka Hrdinová „Největší radost mám z toho, že se nám daří adaptovat na nové výzvy“ – rozhovor s ředitelem a členem představenstva SOVAK ČR Ing. Vilémem Žákem	1
Antonín Princ Ohlédnutí za 30 lety existence Jihočeského vodárenského svazu	3
Luděk Kroupa Rekonstrukce čerpací stanice Hosín II	5
Statické vodoměry Kamstrup, jeden koncept pro různá řešení	7
Ivana Weinzettlová Jungová 20. ročník konference Provoz vodovodů a kanalizací	8
Umíme to s poklapy (1. díl)	14
Pavel Mosler, Michal Schmirler, Jan Melichar Výpočet tlakových ztrát potrubních přívaděčů z polyetylénu	15
Potrubní systémy se sledováním úniku a inteligentní přírubové spoje	20
Z regionů	22
Martin Vaniček, Michaela Vojtěchovská Šrámková Zpráva z jednání komise EurEau pro legislativu a ekonomiku EU3	24
Ondřej Beneš Zápis ze spojeného zasedání valné hromady a představenstva EurEau	26
Marek Síbrt Ztráty ve vodovodní síti SmVaK Ostrava klesly k 10 procentům	28
Kryštof Drnek Bohnická vodárna loni oslavila dvě výročí	30

Úpravna vody Plav

„Největší radost mám z toho, že se nám daří adaptovat na nové výzvy“

Radka Hrdinová

Vodní hospodářství má za sebou další turbulentní rok, ve kterém na pandemii navázala energetická krize. Spolek SOVAK ČR během něj podle ředitele a člena jeho představenstva Ing. Viléma Žáka ještě prohloubil spolupráci s regulátory oboru při řešení aktuálních problémů, se kterými se vodohospodářské společnosti potýkají. Výsledkem je mimo jiné i změna kalové vyhlášky týkající se hygienizace čistírenských kalů nebo zastropování cen energií pro obor. „To je pro nás myslím dostatečná vizitka a výborná zpráva i pro naše členy. Vodárenství je díky tomu nejméně zdražujícím oborem, i když si to bohužel zatím málokdo uvědomuje,“ říká Vilém Žák.

Minulý rok přinesl řadu dramatických událostí. Které z nich ovlivnily vodní hospodářství? Bylo to vždy v negativním smyslu?

Odpovím v opačném pořadí, než byly otázky položené. Z vlastní zkušenosti vím, že v podstatě každá situace podobná těm z posledních let, ať už se jednalo o pandemii covidu-19, nebo nyní o válku na Ukrajině s globálními dopady na energetiku i ekonomiku, nepřináší jen negativa. Obecně platí, že každý systém, má-li dobře a spolehlivě plnit funkci, pro niž byl určen, potřebuje čas od času prověřit. Disturbance, kterými nyní procházíme, jsou takovou zkouškou. Při všech vhodných příležitostech jsem připomínal a stále připomínám, že vodárenství během pandemie prokázalo svoje schopnosti na výbornou, a jsem přesvědčený, že stejně tomu bude i nadále.

Co byla pro vodní hospodářství v minulém roce podle vás největší výzva?

Uplynulý rok přinesl vodohospodářům mnoho starostí spojených zejména se zajištěním nezbytných dodávek energií za co nejpříjemnější cenu. Vodárenství jako obor nefunguje v nějaké bublině, která by ho chránila před vnějšími

vlivy, byť by si to z podstaty své činnosti zasloužilo. Řada vodárenských společností se často nezaviněně dostala do takzvaného režimu dodávek poslední instance se všemi negativními průvodními vlivy. Astronomický nárůst cen elektrické energie i plynu a následně téměř všech ostatních vstupů počínaje chemickými činidly a konče stavebními pracemi prověřil schopnosti vedení jednotlivých společností do nejmenších detailů. Vodárenství jako celek ale všechny zmíněné negativní dopady během celého roku 2022 až na opravdu nepatrné výjimky absorbovalo a nepřeneslo je na koncového odběratele – občana. Zdůrazňuji to, abych opět upozornil na společenskou odpovědnost vodárenského sektoru. V médiích se stále dokola přetřásá zdražování cen vodného a stočného v jednotlivých vodárenských společnostech pro rok 2023 často bez jakéhokoliv nezbytného kontextu. Je na pováženu, že skutečnosti, že celý rok 2022 vodárenství jako téměř jediný obor působilo protiinflačně, snad žádné médium pozornost nevěnovalo.

Dá se odhadnout, jak se budou ceny energií vyvíjet v letošním roce?

Predikce vývoje cen energií na rok 2023 je s ohledem na přetrvávající ruskou agresi na Ukrajině mimořádně složitá. Na jednu stranu se pomalu daří zprovozňovat terminály na stlačený plyn, na druhou stranu může například dojít k nenadálé havárii na některém z funkčních plynovodů a situace se může opět zdramatizovat. Stejně tak je otázkou vývoj a délka zimy, a ve výčtu neznámých v této rovnici bych mohl pokračovat. Pro náš obor zatím pro rok 2023 platí zastropování dané maximální ceny elektrické energie a plynu. Eventuální změny budeme řešit, když nastanou, vše ostatní by byla jen spekulace.

Co se v minulém roce podařilo z pohledu SOVAK ČR?

Největší radost mám ze schopnosti SOVAK ČR adaptovat se na nové výzvy. Začalo to během pandemie, kdy náš spolek nově fungoval fakticky jako zastřešující organizace vodárenského sektoru, a to zejména při komunikaci s centrálními orgány státní správy – ministerstvy. SOVAK ČR zprostředkoval informace mezi členskou základnou a zejména Ministerstvem zemědělství. Nyní v tom pokračujeme a spolupráci prohlubujeme. Výsledkem této spolupráce mezi SOVAK ČR, Ministerstvem zemědělství, Ministerstvem financí a Ministerstvem průmyslu a obchodu je mimo jiné zastropování cen energií pro vodárenský sektor. To je myslím dostatečná vizitka a výborná zpráva i pro naše členy. Vodárenství je také díky tomu nejméně zdražujícím odvětvím, což si bohužel zatím málokdo uvědomuje.

Spolek se podílí také na připomínkování nové legislativy. Co považujete z loňského dění za zásadní?

Zdá se, že se nám po mnoha letech podaří na základě usilovného vysvětlování a odborně připravených argumentů změnit kalovou vyhlášku týkající se hygienizace čistírenských kalů (vyšlo ve Sbírce zákonů 23. 12. 2022 – pozn. red.). Spolu s Ministerstvem zemědělství nyní projednáváme novelu zákona o vodovodech a kanalizacích, která během letošního roku vznikala v rámci interní diskuse mezi členy SOVAK ČR. Připravili jsme na základě výzvy Ministerstva zemědělství návrh pozice České republiky k návrhu rámcové směrnice o čištění městských odpadních vod. Také se nám podařilo nastavit vyšší úroveň spolupráce se Státním fondem životního prostředí ČR, což jsme stvrdili podpisem společného memoranda o spolupráci. Není to jen formální dokument. Bezprostředně po jeho podpisu jsme společně připravili, a hlavně do praxe uvedli metodický pokyn umožňující promítnutí skutečných cen energií do kalkulací v rámci tzv. finančních modelů. V průběhu celého roku 2022 jsme také jednali s Ministerstvem financí o cenovém výměru. Věřím, budeme pokračovat i nadále, protože cenová regulace je jedním ze základních regulačních opatření zásadně determinujících vývoj a fungování našeho oboru.

V minulých letech činnost spolku poznamenala pandemie covid-19. Podařilo se letos obnovit tradiční akce, které se kvůli pandemii na čas přesunuly do online prostředí?

SOVAK ČR byl primárně svými členy založen pro zajišťování a organizování informační a poradenské činnosti. Tuto funkci naplňuje prostřednictvím celé řady aktivit. Když to vezmu od těch největších a nejviditelnějších, jsou to konference. Až do roku 2021 spolek pořádal jednu, tradičně na podzim. Od letošního roku již organizujeme dvě, na jaře přibyla konference VODA-FÓRUM. Každá z nich je určená pro jinou cílovou skupinu a tomu odpovídá také zaměření příspěvků. Osobně jsem měl z výsledku konferencí i spokojenosti většiny účastníků vyjádřené v rámci návazného dotazníkového šetření velkou radost.

Vedle toho náš spolek zajišťuje odborné semináře. Jejich zaměření volíme podle aktuálních potřeb našich členů a samozřejmě také v závislosti na vývoji legislativy a dalších externalit. Semináře se již také vrátily do prezenční formy. Ale je tu i celá řada možná méně viditelných, ale ve skutečnosti o to důležitějších činností, které pokračují. Počínaje připomínkováním nové legislativy až po každodenní komunikaci s naší členskou základnou prostřednictvím novinek prezentovaných na našem webu či Twitteru. Rozvoji webových stránek věnujeme soustavnou pozornost, i když ke spokojenosti v této oblasti nám ještě leďacos schází. V letošním roce jsme dokonce přistoupili ke změně dodavatele administrátorských služeb s cílem zrychlit a zkvalitnit úroveň informací, které prostřednictvím webových stránek našim členům poskytujeme. Doufám, že tato změna bude mít požadovaný efekt.

Kde vidíte pro SOVAK ČR největší výzvy pro příští rok?

Částečně jsem na tuto otázku již odpověděl, protože řada úkolů a činností SOVAK ČR není omezená kalendářním rokem, ale probíhá kontinuálně. Spolek na přelomu roku začal v rámci pracovní skupiny ustanovené Ministerstvem zemědělství pracovat na implementaci taxonomie do národní legislativní praxe. Je to svým významem pro obor mimořádně důležitý úkol s dopadem do ekonomiky provozu celého sektoru. Vážíme si toho, že nás Ministerstvo zemědělství jako stakeholdera k této spolupráci přizvalo.

Z dlouhodobějších úkolů musím zmínit rozvoj spolupráce s Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost při zajišťování kybernetické bezpečnosti v oboru, diskusi

nad přípravou rekodifikace pravidel pro fungování tzv. kritické infrastruktury, ale také například činnosti související se sledováním některých mikropolutantů v pitné i odpadní vodě. Jedná se zejména o sloučeniny ze skupiny perfluorovaných a polyfluorovaných látek.

Mezi důležité a trvalé úkoly SOVAK ČR řadí také péči o svoji odbornou základnu postavenou na odborných komisích. Jsme si vědomi, že odborná úroveň SOVAK ČR je nezbytnou podmínkou pro vnímání našeho spolku jednotlivými ministerstvy jako spolehlivého, odborně erudovaného a seriózního partnera při nastavování regulačního prostředí.

Jaké akce připravuje SOVAK ČR letos pro odbornou veřejnost?

V roce 2023 bude po pandemiích vynucené přestávce SOVAK ČR opět pořádat na výstavišti v Letňanech výstavu VOD-KA. Přípra-

vy na tuto největší akci pořádanou naším spolkem probíhají již od léta 2022. Hned poté budeme v Praze hostit zasedání valného shromáždění EurEau. To je pro SOVAK ČR jako člena této organizace velice prestižní záležitost a zároveň příležitost ukázat, jak vysokou úroveň má vodárenství v České republice. Kompletní výčet všech našich aktivit není v rámci této odpovědi dost dobře možný. Rád bych ale využil této příležitosti, abych popřál všem našim členům, partnerům a spolupracovníkům vše dobré do nadcházejícího roku, především pak pevné zdraví. To samé si dovoluji popřát svým kolegům a spolupracovníkům, bez jejichž loajality a usilovné práce by SOVAK ČR nemohl být tím, čím je – významnou, vysoce odbornou a respektovanou institucí.

(Portrétní fotografie: Pavel Mohrmann)

Mgr. Radka Hrdinová
SOVAK ČR